

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
Сектор за управљање и финансирање програма
из средстава Европске уније

МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ,
БОРБА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА
МИНИСТАРСТВО ОМЛАДИНЕ И СПОРТА

Овај пројекат финансира
Европска унија

#ЕУ
ЗА ТЕБЕ

РЕЗУЛТАТИ ПРОЈЕКТА EQUALIZER

Завршни извештај

EQUALIZER

Овај материјал објављен је уз финансијску помоћ Европске уније.
За његову садржину одговорни су искључиво Иницијатива за права особа са менталним инвалидитетом MDRI-S и Удружење Наша Кућа и та садржина не изражава нужно званичне ставове Европске уније, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства омладине и спорта и Тела за уговарање.

Пројекат „Једнакост пред законом као предуслов за запошљавање особа са инвалидитетом (Equality before the law as a precondition for employment of persons with disabilities - EQUALIZER) спроведен је у периоду децембар 2018. – децембар 2020. године.

Носилац пројекта је Иницијатива за права особа са менталним инвалидитетом MDRI-S, пројекат је реализован у партнерству са Удружењем „Наша кућа“, а део је грант шеме – Подршка Европске уније активном укључивању младих, вредног 4.7 милиона евра, који финансира Европска унија а суфинансира Влада Републике Србије. Пројектом управља Министарство финансија - Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније, док су крајњи корисници пројекта Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Министарство омладине и спорта.

ЦИЉЕВИ EQUALIZER ПРОЈЕКТА

обухватају унапређење законске регулативе, политика и пракси које ограничавају једнакост пред законом и спречавају запошљавање особа са инвалидитетом кроз:

- ▶ Оснаживање младих особа са менталним инвалидитетом, њихових родитеља/старатеља и организација особа са инвалидитетом;
- ▶ Информисање послодаваца о значају укључивања младих са менталним инвалидитетом у свет рада;
- ▶ Унапређење праксе центара за социјални рад кроз обуке запослених;
- ▶ Подизање свести опште популације о могућностима запошљавања особа са менталним инвалидитетом.

РЕЗУЛТАТИ ПРОЈЕКТА

Током периода реализације пројекта, континуирано је рађено на информисању и подизању свести послодаваца, медија, доносиоца одлука и наших суграђана са тешкоћама и инвалидитетом о значају усклађивања правне регулативе, али и општег окружења зарад побољшања могућности запошљавања особа са инвалидитетом на отвореном тржишту рада. Реализоване су следеће активности:

ДОГАЂАЈИ (offline i online):

Током реализације пројекта одржано је 14 обука, инфосесија и панела. У реализацији пројекта учествовало је:

- ▶ 284 учесника
- ▶ 24 експерата (панелиста/предавача)
- ▶ 20 особа са инвалидитетом
- ▶ 7 самозаступника
- ▶ 50 послодаваца

Догађаји по структури

► **Одржане су четири (4) обуке** за особе са инвалидитетом, њихове родитеље/старатеље и представнике организација особа са инвалидитетом:

▲ Учествовало:

4 предавача/предавачица и 62 учесника (20 особа са инвалидитетом)

► Одржане су четири (4) инфосесије за послодавце:

▲ Учествовало: 2 предавача и 30 учесника

► **Одржана је једна (1) онлине радионица** на Zoom платформи (три модула – снимци и пратећи материјали постављени су на Моодле платформи, коју нам је уступио НАПОР) за омладинске раднике/це о стандардима равноправности и инклузији младих са менталним инвалидитетом укључујући и размену искустава и евентуално укључивање у њихове програме:

▲ Учествовало:

3 панелиста, 3 самозаступника и 31 учесник

Учествујте у онлајн радионици
**О СТАНДАРДИМА РАВНОПРАВНОСТИ И ИНКЛУЗИЈИ МЛАДИХ
СА МЕНТАЛНИМ ИНВАЛИДИТЕТОМ**

Маја Поповић
менаџерка за комуникације и
операционализацију MDRI-S

Лавар Стефановић
програмски менаџер MDRI-S

Маријана Јовић
акредиторка организација за
примену и унапређење стандарда
омладинског рада NAPOR-a

3 модула zoom moodle 16,18 и 20 новембар од 12 -13.30

► **Одржане су две (2) пилот online обуке** о пословној способности за запослене у центрима за социјални рад, уз велику подршку Републичког завода за социјалну заштиту. Свака обука имала је три модула.

▲ Учествовало:

3 предавача/панелиста и 102 учесника из 37 Центара за социјални рад

Позивамо Вас на учешће у
ОНЛАЈН ПИЛОТ ОБУЦИ О ПОСЛОВНОЈ СПОСОБНОСТИ
за запослене у центрима за социјални рад

Драгана Ђирић Миловановић
Директорка европске регионалне канцеларије
Disability Rights International

Лазар Стефановић
програмски менаџер MDRI-S

23,25 и 27 новембар 2020.
3 модула zoom

Позивамо Вас на учешће у
ОНЛАЈН ПИЛОТ ОБУЦИ О ПОСЛОВНОЈ СПОСОБНОСТИ
за запослене у центрима за социјални рад

модул 1

Понедељак
23.11.2020. године

Време: паровремена седница:
Уторак: 11.00 – 13.30
Или уторак: 13.00 – 14.30

- Представљачки и уред
- Процесна способност и људска права
- Стане у Србији
- Демократија

zoom

Позивамо Вас на учешће у
ОНЛАЈН ПИЛОТ ОБУЦИ О ПОСЛОВНОЈ СПОСОБНОСТИ
за запослене у центрима за социјални рад

модул 3

Петак
27.11.2020. године

Време: паровремена седница:
Уторак: 11.00 – 13.30
Или уторак: 13.00 – 14.30

- Представљачки и уред
- Стратегије за истраживање од стране организација
- Привлачење професионалних стручњака и послова у организацију
- Дискусија

zoom

Позивамо Вас на учешће у
ОНЛАЈН ПИЛОТ ОБУЦИ О ПОСЛОВНОЈ СПОСОБНОСТИ
за запослене у центрима за социјални рад

модул 2

Среда
25.11.2020. године

Време: паровремена седница:
Уторак: 11.00 – 13.30
Или уторак: 13.00 – 14.30

- Представљачки и уред
- Истраживачки метод и трансфера и спроводивање запослених у ЈЗР
- Стратегије за истраживање од стране организација
- Дискусија

zoom

► **Održana su tri (3) webinara** o zapošljavanju osoba sa mentalnim invaliditetom na otvorenom tržištu rada (Prvi webinar na temu poslovne sposobnosti i zapošljavanja osoba sa mentalnim invaliditetom sa aspekta konvencije o pravima osoba sa invaliditetom, drugi webinar na temu zakonskog okvira zapošljavanja osoba sa mentalnim invaliditetom, treći webinar na temu savetnika za zapošljavanje uz podršku):

▲ Učestvovalo:

9 panelista, 4 samozastupnika i 50 učesnika

1 POSLOVNA SPOSOBNOST I ZAPOSŁJAVANJE OSOBA SA MENTALNIM INVALIDITETOM SA ASPEKTA KONVENCIJE O PRAVIMA OSOBA SA INVALIDITETOM

zoom & LIVE STREAM VEBINAR
07.12.2020.
12.00 - 13.30 CET

Moderatorica
Dragana Čirić Milovanović
Direktorka evropske regionalne kancelarije Disability Rights International

Milan Marković
Član upravnog odbora MORIS

Dušan Vučinić
Samozastupnik

Dr Eilienne Flynn
Profesorica i istraživačica, NUI Galway, Centar za prava i zaštite osoba sa invaliditetom

Alberto Vázquez
Predsednik penzionera MWJ, Društvo i Institut (DOP)

GOVORNICI

MORIS naša kuća

2 ZAKONSKI OKVIR ZAPOSŁJAVANJA OSOBA SA MENTALNIM INVALIDITETOM

zoom & LIVE STREAM VEBINAR
11.12.2020.
12.00 - 13.30 CET

Moderator
Radoš Karavica
Doktorant i istraživač u Centru za istražje invaliditeta, Univerzitet u Ljubli

Jovan Proić
Međunarodna organizacija rada (ILO), Nacionalni koordinator u Srbiji

Marija Ačić
Samozastupnica

Esteban Tromel
Međunarodna organizacija rada (ILO), ista ekspert iz oblasti invaliditeta

GOVORNICI

MORIS naša kuća

3 SAVETNIK ZA ZAPOSŁJAVANJE UZ PODRŠKU

zoom & LIVE STREAM VEBINAR
14.12.2020.
12.00 - 13.30 CET

Moderatorica
Anica Spasov
Predsednica udruženja Neza kuća

Andreja Brkić
Predsednik (paritetni) odbora Udruženja poslodavaca Srbije

Milica Sekulović
Samozastupnica

Nikola Krstić
Samozastupnik

GOVORNICI

MORIS naša kuća

► **Завршна конференција за медије** – 17.12.2020. године, одржана на Зоом платформи и преношена на web страницама Прес центра:

▲ Учествовало:

4 говорнице и 9 представника медија и организација цивилног друштва

ПУБЛИКАЦИЈЕ И ПРЕПОРУКЕ

Током рада на пројекту, реализоване су две публикације, као и нормативне, стратешке и препоруке у односу на послодавце у Србији, проистекле из заједничких састанака (offline i online) и размене сазнања и искустава.

ПУБЛИКАЦИЈЕ

Аутор: Љиљана Плазинић

Издавач: Иницијатива за права особа са менталним инвалидитетом MDRI-S

Датум: Београд, 2020.

Аутори: Косана Бекер, Сандра Перић, Лазар Стефановић

Издавач: Иницијатива за права особа са менталним инвалидитетом MDRI-S

Датум: Београд, 2020.

ПРЕПОРУКЕ

Нормативне препоруке:

- ▲ Изменити Породични закон тако да се укине лишење пословне способности
- ▲ Унети у Породични закон норму која, у складу са Уставом, гарантује пословну способност у области рада за све грађане на истој основи, без обзира на инвалидитет и ограничење пословне способности у другим областима
- ▲ Препознати подршку у одлучивању као право особа са тешкоћама у одлучивању у Породичном закону
- ▲ Изменити Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом тако да се препозна специфичност положаја особа са интелектуалним инвалидитетом код тражења посла и одржања запослења
- ▲ Изменити исти закон тако да обезбеђивање подршке у запошљавању и одржању посла буде препознато као право особа са инвалидитетом
- ▲ Изменити Закон о забрани дискриминације тако да се ускраћивања разумних прилагођавања у области рада подразумева дискриминацијом
- ▲ Омогућити коришћење услуге персонална асистенција особама са интелектуалним инвалидитетом изменама Правилника о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите
- ▲ Промена поступка процене радне способности и измештање процене изван Националне службе за запошљавање. Процена треба да се обавља на конкретном рандом месту тако да се њоме процењују прилагођавање и подршка потребна особи са инвалидитетом да обавља конкретан посао

Стратешке препоруке:

- ▲ Транспарентност употребе средстава уплаћених од стране послодаваца као доприноса за запошљавање особа са инвалидитетом
- ▲ Усмеравање ових средстава првенствено на прилагођавање радних места и финансирање подршке за запошљавање и одржање посла
- ▲ Развој и ширење услуге подршке у запошљавању и одржању посла особа са инвалидитетом
 - ▲ Подстицати запошљавање особа са инвалидитетом у јавном сектору
 - ▲ Подстицати развој услуге социјалне заштите подршка у одлучивању
 - ▲ Укључити различите друштвене актере у препознавање улоге пружаоца подршке у одлучивању и признавање таквих одлука (код послодаваца, у администрацији, банкама, поштама, пружаоцима услуга, здравственој заштити итд.)
 - ▲ Унапредити систем социјалне заштите тако да подстиче запошљавање особа са инвалидитетом и препознаје потребу за покривањем додатних трошкова инвалидитета незапослених и запослених особа са инвалидитетом

Препоруке у односу на приватни сектор:

- ▲ Информисање послодаваца о нормама и дизање свести о запошљавању особа са интелектуалним инвалидитетом
- ▲ Подстицање business to business подршке и сарадње привредних субјеката у области запошљавања особа са инвалидитетом
- ▲ Подстицање сарадње организација особа са инвалидитетом и организација цивилног друштва са привредним субјектима у циљу дизања капацитета и повезивања тражилаца посла са послодавцима
- ▲ Подстицање заједничког заговарања организација особа са инвалидитетом, организација цивилног друштва и послодаваца према доносиоцима закона и јавних политика
- ▲ Охрабривање особа са инвалидитетом да се пријављују на конкурсе за посао
- ▲ Препознати дигитализацију и рад од куће као посебну прилику за укључивање особа са инвалидитетом у тржиште рада

ИНФОРМАТИВНА И КАМПАЊА ЗА ПОДИЗАЊЕ СВЕСТИ У ЈАВНОСТИ

Током реализације пројекта, креирана је и реализована информативна кампања и кампања за подизање свести о значају усклађивања правне регулативе и стварању амбијента за веће запошљавање особа са инвалидитетом на отвореном тржишту рада. Такође, континуирано је рађено на заступању циљева пројекта и могућих решења.

Резултати информативне кампање и „raising awareness“ кампање

- ▶ Креирана је комуникацијска стратегија пројекта, дефинисана према циљним групама и кључним порукама пројекта;
- ▶ Креирана је књига визуелних стандард у комуникацији, ради конзистентног преношења порука у јавности, посебно у дигиталној кампањи;
- ▶ Посебна пажња посвећена је креирању стратегије дигиталне комуникације и кампање, са свешћу да она значајно доприноси повећању видљивости и циљева и резултата пројекта;
- ▶ Пажљиво је припремљено и снимљено 11 видео записа – уз учешће експерата, партнера и особа са инвалидитетом – изјаве, мишљења, сведочења и препоруке;
- ▶ Креирана је и публикована 41 Facebook објава (од чега 11 видео записа)
 - ▲ Укупни резултати објава и плаћених промоција на Facebook-у су:
 - reach: 667.976
 - impressions: 799.715
 - engagement: 10.170
 - ▲ Резултати видљивости снимљеног видео материјала (11 видео записа) су:
 - reach: 239.426
 - impressions: 306.894
 - total video views: 74.574 (unique users views: 58.080)
- ▶ Креирано је и дистрибуирано 18 билтена (2340 примаоца, просечно 130 прималаца по билтену), са следећим садржајем:
 1. Значајни резултати у оквиру пројекта EQUALIZER
 2. EQUALIZER NEWS_1: Боље друштво за све нас!

3. EQUALIZER NEWS_2: активности током ванредног стања
4. EQUALIZER - BREAKING NEWS MAJ 2020
5. EQUALIZER - BREAKING NEWS ЈУН 2020
6. ПОСЛОВНА СПОСОБНОСТ - НАЦИОНАЛНИ И МЕЂУНАРОДНИ ПРАВНИ ОКВИР
7. ПРЕПОРУКЕ ЗА УСКЛАЂИВАЊЕ ПРАКСИ ЦЕНТАРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД са домаћим и међународним правним оквирима
8. ПРОМОЦИЈА ПРИРУЧНИКА о пословној способности
9. Позив на онлине пилот обуку о пословној способности
10. Позив на вебинар о запошљавању особа са менталним инвалидитетом
11. Invite to the Webinar on employment of persons with disabilities
12. Позив на I вебинар о запошљавању особа са менталним инвалидитетом
13. Invitation to the I Webinar on employment of persons with disabilities
14. Позив на II вебинар о запошљавању особа са менталним инвалидитетом
15. Invitation to the II Webinar on employment of persons with disabilities
16. Позив на III вебинар о запошљавању особа са менталним инвалидитетом
17. Invitation to the III Webinar on employment of persons with disabilities
18. Objectives and result achieved on EQUALIZER project

ПОСЕБНА НАПОМЕНА

Током реализације пројекта, а почев од марта 2020. године и нас у Србији затекла је глобална пандемија изазвана вирусом COVID19 и посебно отежавајуће ванредно стање у земљи у трајању од 90 дана, у коме су многи привредни субјекти потпуно престали са радом (више од 700.000 предузетника), а велика већина радила ограничено и веома отежано у условима потпуне, а потом и делимичне забране кретања.

Кризна ситуација донела је и кризну комуникацију, којој смо се брзо и ефикасно прилагодили, заступајући интересе особа са инвалидитетом чија су права била значајно угрожена током ванредног стања.

Неочекивано - и наше институције, за разлику од европских - имале су значајне застоје, па и прекиде у раду. Проглашењем ванредног стања у земљи 16.марта 2020. године, Народна скупштина и сви њени Одбори су престали са радом, а извршна власт у земљи функционисала је искључиво кроз активности Кризног штаба Владе Републике Србије, Председника и Премијерке. Период предизборне кампање (мај/јун) и избори у јуну нису донели брза решења, напротив, мандатарка за састав нове Владе именована је тек 05.10.2020. године а мандат јој је формално започео од 28.10.2020. године.

Народна скупштина Републике Србије и њени Одбори, били су потпуно ван функције од марта до августа 2020. године, када је потврђивањем посланика и избором председника поновно конституисана. Примарни задатак Народне скупштине је био избор Владе, тако да њене оперативне улоге - које су за нас најбитније, почињу тек децембра 2020. године. Слична је ситуација са именовањем помоћника, државних секретара и представника локалних самоуправа - процеси и даље нису завршени у целости, иако конституисана Влада има ограничени мандат. Стога, ми ове године нисмо имали релевантне саговорнике који би чак и на техничком нивоу учествовали у унапређењу положаја наших суграђана са менталним тешкоћама и инвалидитетом.

Упркос околностима, успоставили смо тесну сарадњу са Унијом послодаваца Србије и Унијом послодаваца Војводине, те формулисали предлоге за измену законских одредаби и унапређење положаја наших суграђана са инвалидитетом када је у питању право на рад и запошљавање на отвореном тржишту. Предлог је у поступку процесуирања према Социјално-економском савету Републике Србије, а интереси послодаваца јесу и омогућавање запошљавања

наших суграђана са инвалидитетом и транспарентно спровођење закона и потрошња новца из буџета који, по већ важећим одредбама закона, пуне послодавци Србије.

Завршном конференцијом за медије, одржаном онлајн у четвртак 17. децембра 2020 године, јавност смо упознали са свим до сада постигнутим резултатима пројекта и препорукама за даље поступање када је у питању стварање правног и социјалног окружења за веће запошљавање особа са инвалидитетом на право на рад.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
Сектор за уочарање и финансирање програма
из средстава Европске уније
МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ,
БОРБИКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА
МИНИСТАРСТВО ОМЛАДИНЕ И СПОРТА

Овај пројекат финансира
Европска унија

#ЕУ
ЗА ТЕБЕ

naša
kuća